

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1413
Toplantı Tarihi/Sayısı : 24.1.2023/31
Karar Numarası : 2023/94
Başvuran : M.U.
Başvuran Vekili : --
Adres : --
Muhatap Kurum/Kişi : Tarsus 3 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın sağlık hakkının tedavi yöntemi bakımından kısıtlandığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda başvuran özetle:

a. Boyun eğriliği, boyun fitiği ve bel düzleşmesi rahatsızlıklarından mustarip olduğunu,

b. Kurumdaki hekim ve sağlık memurları tarafından keyfi muameleye maruz bırakıldığını, götürüldüğü hastanede de infaz ve koruma memurlarının yönlendirme yaptığını,

c. Sevk edildiği hastanede kendisine uygun tedavinin uygulanmadığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Tarsus 3 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan 30.12.2022 tarihli yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın 16.02.2022-17.08.2022 tarihleri arasında 9 defa Kurum aile hekimine muayene olduğu, muayene sonucunda ilaç tedavisi başlanarak muayenenin sonlandırıldığı, 16.02.2022 tarihinde yapılan Kurum aile hekimi muayenesinde Beyin Cerrahi ve Ortopedi Polikliniklerine sevki uygun görülerek muayenenin sonlandırıldığı,

b. 22.02.2022 tarihinde Hepatit C kontrolü amacıyla Tarsus Devlet Hastanesi İntaniye Polikliniğinde muayene olduğu, muayene sonucunda kan tetkiki alınarak bir ay sonrası için kontrol önerildiği ve Göğüs Hastalıkları Polikliniğine sevkinin uygun görüldüğü, 09.03.2022 tarihinde Tarsus Devlet Hastanesi Göğüs Hastalıkları Polikliniğinde muayene olduğu, muayene sonucunda yapılan tetkiklerde herhangi bir patoloji olmaması nedeniyle muayenenin sonlandırıldığı, 23.03.2022 tarihinde Tarsus Devlet Hastanesi İntaniye Polikliniğinde kan sonuçlarının gösterildiği, 6 ay sonrası için kontrol önerilerek muayenenin sonlandırıldığı,

c. 13.04.2022 tarihinde Kurum aile hekimine muayene olduğu, muayene sonucunda Gastroentoloji Polikliniğine sevki uygun görülerek muayenenin sonlandırıldığı,

ç. 20.04.2022 tarihinde Tarsus Devlet Hastanesi Beyin Cerrahi Polikliniğinde muayene olduğu, muayene sonucunda ameliyatsız bir durumu olmadığı bildirilerek ilaç tedavisine başlandığı,

d. 02.06.2022 tarihinde Tarsus Devlet Hastanesi Ortopedi Polikliniğinde muayene olduğu, muayene sonucunda Mersin Şehir Hastanesi Algoloji Polikliniğine sevki uygun görülerek muayenenin sonlandırıldığı,

e. 29.06.2022 tarihinde Tarsus Devlet Hastanesi Gastroentoloji Polikliniğine sevkinin planlandığı ancak

iptal dilekçesi vererek muayene gitmediği,

f. 20.07.2022 tarihinde Kurum aile hekimine muayene olduğu, muayene sonucunda Üroloji Polikliniğine sevkı uygun görülerek muayenenin sonlandırıldığı,

g. 04.08.2022 tarihinde ayak burkulması şikayeti ile Tarsus Devlet Hastanesi Acil Polikliniğinde muayene olduğu, muayene sonucunda ayağın atele alındığı ve Ortopedi Polikliniğinde kontrol önerilerek muayenenin sonlandırıldığı,

ğ. 24.08.2022 tarihinde Tarsus Devlet Hastanesi Üroloji Polikliniğinde muayene olduğu, muayene sonucunda idrar tetkiki veremediği için tekrar kontrol önerilerek muayenenin sonlandırıldığı,

h. 31.08.2022 tarihinde Tarsus Devlet Hastanesi Ortopedi Polikliniğinde muayene olduğu, muayene sonucunda cerrahi endikasyon olmadığı gerekçesi ile muayenenin sonlandırıldığı, 05.09.2022 tarihinde Tarsus Ağız ve Diş Sağlığı Merkezine sevkinin planlandığı ancak dilekçe vererek muayeneye gitmediği ifade edilmektedir.

4. Başvuran cevabi yazısını yasal süre içerisinde Kurumumuza göndermemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24.11.2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen görev kapsamında başvuranın, sağlık hakkının tedavi yöntemi bakımından kısıtlandığına ilişkin iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. "*Mahpuslara sağlık hizmeti sağlanması devletin bir sorumluluğudur. Mahpuslar, toplumda mevcut olan sağlık hizmet standartlarına sahip olmalıdır ve yasal statüleri nedeniyle ayrımcılığa maruz kalmaksızın ücretsiz olarak gerekli sağlık hizmetlerine erişebilmelidir.*" (Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları, Madde 24)

10. "*(...)Yetersiz sağlık hizmetleri, insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele teriminin kapsamına giren koşulların hızla ortaya çıkmasına neden olabilir. Ayrıca belli bir ceza infaz kurumunda sunulan sağlık hizmetleri, hem o ceza infaz kurumunda hem de diğer yerlerde (özellikle emniyet birimlerinde) kötü muamelenin önlenmesinde önemli rol oynayabilir. Bunun da ötesinde, söz konusu hizmetler, sunuldukları tesisteki genel yaşam koşulları üzerinde olumlu etkide bulunabilir.*" (Avrupa İşkence ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT) 3'üncü Genel Raporu, para.30.)

11. Somut başvuruda, başvuranın Kurumdaki ve sevk edildiği hastanedeki hekimler tarafından kendisine

uygun tedavinin uygulanmadığı ve infaz ve koruma memurlarının yönlendirme yaptığı iddialarına karşılık olarak muhatap Kurum tarafından, başvuranın Kurum hekimince muayenelerinin yapıldığı, Kurum hekiminin yönlendirmeleri doğrultusunda muhtelif tarihlerde ilgili polikliniklere sevklerinin gerçekleştirildiği ifade edilmiş ve söz konusu sevk bilgilerini içeren sağlık evrakları Kurumumuza sunulmuştur.

12. 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlünün Muayene ve Tedavisi" başlıklı 78'inci maddesine göre: "*Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi kurumun hekimi tarafından yapılır.*" Aynı Kanun'un "Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri" başlıklı 71'inci maddesinde; "*Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir.*"

13. İnceleme konusu başvuruda, başvuranın sağlık sorunlarıyla ilgili olarak Kurum hekimi tarafından ve devlet hastanelerinde muayenelerinin gerçekleştirilmiş olduğu, muhatap Kurum tarafından sunulan bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır. Başvuranın, infaz ve koruma memurlarının yönlendirme yaptığı ve kendisini muayene eden hekimlerin keyfi muamelede bulunarak kendisine uygun tedaviyi uygulamadığı iddiaları ise soyut ve yeterince temellendirilmemiş olarak değerlendirilmektedir.

14. Sonuç olarak; yukarıda açıklanan nedenlerle 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in ilgili maddeleri uyarınca başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olması sebebiyle "**kabul edilmez**" olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 24.01.2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye